

*Granskning av
årsredovisning
2015*

Kalix kommun

Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor

Mars 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	4
3.1.1.3.	Driftredovisning	5
3.1.2.	Balanskrav	5
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	6
3.1.3.1.	Finansiella mål	6
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	6
3.2.	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1.	Resultaträkning	7
3.2.2.	Balansräkning	8
3.2.3.	Kassaflödesanalys	8
3.2.4.	Sammanställd redovisning	8
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	8

2016-03-22

Conny Erkheikki
Projektledare

Hans Forsström
Uppdragsledare

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av Kalix kommuns förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2015-01-01-2015-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2015.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat om.

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som delvis uppfylld.

Vi bedömer verksamhetsmålen som uppfyllda.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningschef.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen under avsnittet Viktiga Händelser redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och löptext.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Netto- kostnad 2015	Budget	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen	87,6	85,4	-2,2
Utbildningsnämnden	336,9	341,7	4,8
Fritids- och kulturnämnden	38,6	37,7	-0,9
Socialnämnden	372,5	369	-3,5
Socialnämnden AFA-återbetalning	-3,5	0	3,5
Samhällsbyggnadsnämnden	37,1	38,6	1,5
Summa nämnderna	869,2	872,4	3,2

Kommunstyrelsens underskott om 2,2 mnkr beror till största del på kapitaltäckning till KIAB och avsättning till deponin.

Utbildningsnämndens överskott om 4,8 mnkr beror till största delen på att barngrupperna i förskolan inte varit fulla.

Fritids- och kulturnämndens underskott om 0,9 mnkr beror på extra kostnader för Skid-SM samt minskade intäkter och ökade driftskostnader för badhuset inom SportCity.

Socialnämnden redovisar ett nollresultat. Projektet med Attraktiv Arbetsgivare har kostat 13,6 mnkr mer än beräknat. Detta har delvis täckts av medel från kommunstyrelsen med 2,5 mnkr, AFA-medel med 3,5 mnkr och stimulansmedel från Socialstyrelsen med 2,1 mnkr. Förvaltningsgemensamma funktioner har lämnat överskott så att man uppnår ett nollresultat. Det framgår inte av förvaltningsberättelsen hur projektet Attraktiv Arbetsgivare kommer att påverka kommande verksamhetsår och om det finns eller behövs någon extern delfinansiering för den.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott om 1,4 mnkr som beror på Nämnd- och stabsfunktionen, fastighets- samt bygg- och miljöavdelningen.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts. Det justerade resultatet uppgår till 6,8 mnkr.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer sammantaget den finansiella måluppfyllelsen som delvis uppfylld.

Vi bedömer sammantaget utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen som uppfyllda.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse, KS bedömning
Årets resultat i Kalix skall, under en femårsperiod, uppgå till minst 2 % av skatter och statsbidrag.	Årets resultat blev 0,7 %. Genomsnittet för femårsperioden blev 1,5 %.	Målet har inte uppnåtts.
Uppföljningen av nämndernas driftföljsamhet samt avvikelse mot budgeterat resultat redovisas vid varje kommunstyrelsesammanträde.	Kommunstyrelsen får redovisning av månadsrapportering för alla nämnder samt två delårsrapporter som behandlas av kommunstyrelsen.	Målet har uppnåtts.

Kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning att man endast delvis uppnår god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens verksamhetsmässiga mål som fastställts för 2015:

Verksamhetsmässiga mål som fastställts för 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse, KS bedömning
Kalix kommuns skola ska vara kostnadseffektivare än kommungruppens genomsnitt.	Grundskolan är kostnadseffektivare än kommungruppens genomsnitt, men övriga områden behöver förbättras.	Målet har inte uppnåtts.
Nollvision mot utslagning/toppning inom barn- och ungdomsverksamhet upp till 13 år.	Inga anmälningar har inkommit.	Målet har uppnåtts.
HVB-placeringar ska minska.	Trenden av ökning är bruten. Kostnaderna har minskat under året.	Målet har uppnåtts.
50 % av hushållsavfallet ska vara återvunnet 2014	För närvarande återvinns 47 %.	Målet har nästan uppnåtts.
Minst fyra nya företagsetableringar skall ske under året.	Fyra etableringar har skett under året.	Målet har uppnåtts.

Redovisningen av verksamhetsmål har blivit tydligare i jämförelse med tidigare år.

Kommunstyrelsen gör en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år.

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014
Verksamhetens intäkter	239,0	226,6
Jämförelsestörande intäkter	8,5	0,0
Verksamhetens kostnader	-1 123,6	-1 090,7
Jämförelsestörande kostnader	0,0	0,0
Avskrivningar	-53,8	-52,4
Verksamhetens nettokostnader	-929,9	-916,5
Skatteintäkter	718,6	692,1
Generella statsbidrag och utjämning	227,8	231,7
Finansiella intäkter	1,6	6,6
Jämförelsestörande finansiella intäkter	0,0	5,3
Finansiella kostnader	-11,0	-10,8
Jämförelsestörande finansiella kostnader	0,0	-6,6
Årets resultat	7,1	1,8

Som jämförelsestörande intäkt redovisas återbetalningen från AFA, som avser återbetalning på överskott av tidigare inbetalda försäkringspremier. Denna intäkt är väsentlig för kommunens positiva resultat.

Kommunen har erhållit engångsmedel (tillfällig stöd) i form av statsbidrag och periodiserat beloppet i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings yttrande. Medlen har erhållits på grund av den rådande flyktingsituationen i Sverige.

Vi har också som en del i uppföljningen av granskningen av ersättningar från Migrationsverket granskat periodiseringen av ersättningarna i kommunens årsredovisning. Uppföljningen visar att den administrativa handläggningen ökat och att man i årsredovisningen inte har fullständig kontroll över intäkter och kostnader för den sista månaden. Det är vår uppfattning att de tillkommande kostnader som eventuellt kan saknas, till stor del täcks av intäkter som man ännu inte hunnit söka, och som därför inte heller tagits upp som intäkter i årsredovisningen.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under 2015 har kommunen anpassat sin redovisning till detta krav. Detta arbete blev klart i slutet på 2015.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Noter finns i tillräcklig omfattning. Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Bedöm även om konsolideringen av underliggande enheter beskrivits på ett korrekt sätt och att olikheter i redovisningsprinciper mellan enheter beskrivits samt att effekten framgår.

I den sammanställda redovisningen saknas komponentindelning för de kommunala bolagen.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.